

Měděný samuraj z japonských ostrovů

Jedná se o v naší zemi takřka neznámý a i v Evropě řídko chovaný druh bažanta. Bažant měděný patří do rodu *Syrnaticus* a má pět subspecií, ty jsou společně s bažantem zeleným (*Phasianus versicolor*) jedinými zástupci z říše bažantů, kteří žijí na japonských ostrovech.

WPA CZ – SK

World Pheasants Association Czech Republic and Slovakia

Bažant měděný (*Syrnaticus soemmerringii*), anglicky copper pheasant, japonsky yamadori.

Rozšíření a popis jednotlivých poddruhů

Syrnaticus soemmerringii soemmerringii

(Temminck, 1830), severní a střední Kjúšú,

Syrnaticus soemmerringii scintillans

(Gould, 1866), severní a centrální Honšú,

Syrnaticus soemmerringii ijimae

(Dresser, 1902), jihovýchodní Kjúšú,

Syrnaticus soemmerringii intermedius

(Kuroda, 1919), severovýchodní Honšú a jihozápadní Šikoku,

Syrnaticus soemmerringii subrufus

(Kuroda, 1919), jihozápadní Honšú a severozápadní Šikoku.

Rozměry

Délka křídla: ♂ 205–230 mm,

♀ 192–219 mm

Délka ocasu: ♂ 415–952 mm,

♀ 164–205 mm

Délka zobáku: ♂ 23–31 mm,

♀ 22–26 mm

Délka nohy (prstů): ♂ 57–69 mm,

♀ 53–60 mm

Hmotnost: ♂ 943–1 348 g,

♀ 745–1 000 g

Vejce – hmotnost: 32 g, rozměry 47×35 mm

Bažanti mědění obývají jehličnaté, listnaté a i smíšené husté lesy s hustým podrostem,

Scintillans, pár

Intermedius, pár

tem, až do výšek kolem 1 800 m. A tak jako většina bažantů jsou všežravci. Konzumují semena, plody, bobule, listy, výhonky a různý hmyz.

Největší nebezpečí pro populaci tohoto

druhu bažanta je sportovní lov, divocí psi a kočky, kteří decimují jeho stavy, a v neposlední řadě pomalu postupující vytlačování z biotopů, jež obývá. Pro zlepšení stavů platí již několik let omezení lovu a zákaz lovu slípek. Přestože akutní nebezpečí prozatím nehrozí, jejich stavy stále klesají. Podle IUCN je jeho stav v přírodě klasifikován jako NT (near threatened), tedy téměř ohrožený. Nejvíce jsou ohroženy poddruhy *ijimae* a *subrufus*, které mají nejmenší teritorium rozšíření.

Popis

S. s. scintillans

Kohout: hlava tmavě načervenalé kaštanová, okolí očí holá červená kůže, zbytek těla světlejší a na krku, břicho a zádech pera černobíle lemovaná. Ocas hnědý s tmavohnědými širokými pruhy, které ohraničuje z jedné strany tenký bílý proužek.

Slípka: obecně se podobá slípkám *ellioti* a *humiae*, ale bledé pruhy na zádech a prsou jsou velmi úzké, hlava tmavě hnědá, celé tělo je hnědé s různými odstíny a tmavou kresbou.

S. s. intermedius

Kohout: podobně zbarvený jako *scintillans*, ale celkově o něco světlejší. Ocas užší, kratší a světlejší než *scintillans*.

Slípka: světlejší, jinak stejná jako *scintillans*.

S. s. soemmerringii

Kohout: celkově červenokaštanově zbarven s různou intenzitou, ocas tmavě hnědý s tmavými pruhy, ty jsou z jedné strany ohraničeny úzkými černými proužky.

Slípka: tmavší a s více zřetelnou kresbou než *scintillans*.

Výskyt poddruhů bažanta měděného

S. s. ijimae

Kohout: podobný *soemmerringii*, ale peří na kostřci a zádech široce bíle lemované, až tvoří zdání celistvé bílé barvy. Ocas podobný jako *soemmerringii*, ale světlejší.

Slípka: podobná *soemmerringii*, pod krkem černohnědá.

S. s. subrufus

Kohout: velmi podobné zbarvení jako *soemmerringii*, ale více do oranžova. Na kostřci má pířka bíle lemována. Ocas podobný jako *ijimae*.

Slípka: velmi podobná slípce *scintillans*.

Slípky všech poddruhů si jsou velmi podobné a je třeba si dávat pozor, aby nedocházelo k nežádoucímu křížení a tím ztratě čistoty jednotlivých subspecií.

Z těchto pěti poddruhů jsou v Evropě, chovány tři, a to *scintillans*, jenž je více zastoupen, a zřídka se vyskytující *soemmerringii* a *ijimae*. Jedním z důvodů menší četnosti chovů je kromě pro někoho méně atraktivního zbarvení i agresivita kohoutů. Je známo, že kohouti některých druhů bažantů bývají v toku poměrně agresivní a o kohoutech bažantů měděných to pak platilo dvojnásob. V toku docházelo k velmi často ke zranění anebo usmrcení slípky. Postupem času se chovatelé na toto chování zaměřili a tito velmi agresivní kohouti byli z chovu vyřazováni, čímž postupem času došlo k zásadní redukci tohoto nežádoucího chování, které v současnosti nevybočuje z obvyklého chování kohoutů rodu *Syrnaticus*, kam patří kromě měděných ještě bažant královský – *Syrnaticus reevesii*, Elliotův – *Syrnaticus elliotii*, Humeové – *Syrnaticus humiae* a mikádo – *Syrnaticus mikado*.

Stejně jako ostatní výše uvedené druhy jsou i bažanti mědění značně otužilí a plně adaptovaní na podnebí v naší zemi a není třeba pro ně budovat zateplené zimoviště. Takže stačí k jejich chovu, tak jako u většiny ostatních druhů, zastřešené závětrí. Velkým plusem je i to, že je to nejtišší druh bažanta, kterého jsem kdy choval. Takže váš soused ani nebude vědět, že něco na svém pozemku chováte. Bažanti mědění se vybarvují již prvním rokem, pohlavně dospívají převážně až druhým rokem. V našich podmínkách snášejí v polovině měsíce dubna 6 až 9 vajec, při odebrání až 15 vajec. Inkubace trvá 24 až 25 dnů.

Krmivo

Základ krmiva mám pro všechny své bažanty stejný, jedná se o kvalitní kompletní granulované krmivo pro bažanty od firmy Biopharm – Výzkumný ústav biofarmacie a veterinárních léčiv, a. s., které se mi velmi

Syrnaticus soemmerringii, pár

Ijjimae, pár

Ijjimae, třídní kuře

osvědčilo. V mimoreprodukčním období červenec–únor je to směs označovaná jako BŽ3. Od února do června pak BŽN granulované krmivo pro bažantí nosnice, zároveň v tuto dobu podávám naklíčený ječmen a do vody přidávám dvakrát týdně multivitaminový přípravek Kombisol multi. Mimo zimní měsíce používám k napájení automatické napáječky. Do této vody přidávám přípravek Forticoat NL, který udržuje vodu v napáječkách bez řas a zároveň podporuje větší odolnost ptáků proti chorobám. Granule pro bažanty doplňuji po celý rok z asi 10 % směsí 13 druhů zrnin pro holoubky dle receptury fy. Kasper pod názvem Sierduivenvoer kortbekken. Toto celoročně doplňuji o plody ze své zahrady (dle vegetace) – jsou to jablka, okurky, rajčata, bezinky, cukety, smetanka, šťovík. Kuřata po vylíhnutí krmím kompletní směsí Gibier Start. Ve třech týdnech přecházím na malé granulované kompletní krmivo BŽ1, kterým krmím asi dva týdny, a posléze přecházím na BŽ2 s přidavkem Sierduivenvoer kortbekken, kterou krmím

až do září, kdy přecházím na BŽ3. Od druhého měsíce přidávám i výše zmíněné ovoce a zeleninu. Kuřata v prvních dvou měsících života příkrmuji ještě mravenčími kuklami, moučnými červy a zofobasy.

Líhnutí

Všechna sebraná vejce uchovávám v chladu (okolo 10 °C) a tmě. Vždy asi v 10–12denních cyklech nasazuji do předlíhne, k čemuž využívám líheň BRINSEA OCTAGON 40. Po 5 dnech od nasazení prosvícením zkontroluji oplození. Neoplozená vejce vyřazuji a oplozená podsazuji pod zdobnělé kočinky, které využívám jako kvočny. Pokud je nedostatek kvočen, využívám jako dolíheň RCOM 20. Teplotu v líhni i dolíhni udržuji na 37,6 °C, vlhkost v předlíhni 45 %. Obě líhne jsou plně automatické a samy vejce těž obrací. V dolíhni na poslední 3 dny líhnutí vypínám otáčení a zvyšuji vlhkost na 65 %.

Chov

Když jsem poprvé viděl bažanty měděné, velmi mne zaujal poddruh *ijimae*. Kombinace měděné barvy tohoto bažanta se sněhově bílým kostřcem a zády mne nadchla, a tak po získání základních informací o tomto poddruhu jsem se snažil o jeho koupi. Několik let bylo mé snažení bohužel marné, ale v roce 2011 se mi na podzim podařilo dovézt od belgického chovatele dva kohouty a tři slípky. Po karanténě jsem je umístil do voliér o rozměrech 5×2×2 m (d×š×v). V jedné voliře bylo trio a do druhé voliery jsem k páru (abych předešel možnému zranění samotné slípky v toku) přidal slípku bažanta královského. Voliéry mám

Subrufus, pár

osázené různými stromky, keři a bambusy, nicméně abych eliminoval případnou agresi ze strany kohoutů, do obou rohů v závětrří jsem umístil uříznuté stromky jedlí. Dalšími stromky jsem voliériu podélně opticky přepůlil tak, aby slípky mohly pod stromky probíhat z jedné strany na druhou a unikly tak pozornosti kohouta. Toto uspořádání se mi velmi osvědčilo a zatím jsem nezaznamenal žádné zranění slípek. Následující rok bažanti dle předpokladu netokali ani nesnesli žádné vejce. Pouze zmohtněli a jejich zbarvení bylo zářivější.

V roce 2013 jsem měl možnost poprvé vidět i tok, který je u tohoto poddruhu velmi zajímavý: kohout se načepýří a nafoukne skoro do tvaru koule a následně prohání po voliéře slípky. Kmen 1,2 sice snášel vejce, ale ta byla rozseta po celé voliéře a bažanti je s úspěchem rozbíjeli. Několik vajec, která se mi podařilo sesbírat, bylo, jak se později ukázalo, neoplozených. Druhé trio se slípkou bažanta královského vejce nerozbíjelo. Vejce od

slípky *ijimae* byla všechna neoplozená a ku podivu vejce snesená slípkou bažanta královského oplozená byla. Nechal jsem pět oplozených vajec v líhni a z nich se vylíhla čtyři kuřata, a jak to u kříženců bývá, byla velmi vitální. Z těchto kuřat posléze dorostli tři kohouti a slípka. Pár si vzal můj přítel-chovatel na preparátorské účely a já po nafocení těch

Kříženec ijimae × královský

to kříženců pro potřeby svého archivu jsem s nimi naložil tak, jak by měl skončit každý kříženec – protknut slaninou, upečen a zkonsumován.

Další rok jsem učinil opatření proti rozbíjení vajec. Koncem února jsem do voliéry umístil několik plastových podkládků ve velikosti odpovídající chovanému druhu. Bažanti po zjištění, že to není nic zajímavého k snědku, se posléze přestali o vejce zajímat. Od druhého páru jsem odstranil slípku bažanta královského. Vejce jsem sbíral a postupně umisťoval do líhně. Celkem jsem sebral od tří slípek 39 vajec. Oplozeno bylo 15. Z nich se následně vylíhlo 12 kuřat. Kuřata jsou drobnější a já tak, jak to dělám vždy, umístil stejně vylíhnutá kuřata několika druhů bažantů do jedné odchovy pospolu. Bohužel kuřata bažantů diamantových a satyrů, která byla s nimi společně v odchovně, se ukázala jako velmi nesnášenlivá, a tak mi zbyla pouze čtyři kuřata, která byla následně odchována. V předešlých letech, kdy jsem choval bažanty Humeové, jejichž kuřata si jsou s měděnými velmi podobná, jsem se s podobným problémem nesetkal. Jelikož se člověk stále učí, letos budu kuřata jednotlivých druhů odchovávat odděleně. Předloni se mi podařilo dovézt z Belgie ještě jeden, k mým stávajícím nepříbuzný pár, a tak budu letos doufat v lepší výsledky než v letech minulých.

text: *Míla Stehlík,*
foto: *P. van Himst, Míla Stehlík,*
www.tragopan.wz.cz